

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.1/2015/13.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2015. június 26. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az adócsalás büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2014. szeptember 18. napján kihirdetett **6.B.294/2012/87.** számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

Mindkét bűncselekmény minősítésénél alkalmazott büntető törvény az **1978. évi IV. tv.**

A vádlottat a gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől, mint foglalkozás gyakorlásától tekinti eltiltottnak.

A pénzmellékbüntetést és a meg nem fizetése esetére való rendelkezést **mellőzi.**

A vádlott a börtönbüntetésből csak akkor bocsátható feltételes szabadságra, ha annak legalább háromnegyed részét kitöltötte.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A törvényszék a vádlott bűnösségét 1 rb. folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. tv. 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés] és 1 rb. folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [Btk. 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] mondta ki. Ezért a vádlottat - halmazati büntetésül - 2 év 6 hónap börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra, 3 év a gazdasági társaság tisztségviselésétől, mint foglalkozás gyakorlásától való eltiltásra, és 1.000.000.- forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén 10.000.- forintonként rendelte egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni. Kötelezte a vádlottat a bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen ellenérdekű fellebbezések bejelentésére került sor:

- fellebbezett az ügyész, a vádlott terhére súlyosításért, a börtön tartamának súlyosítása érdekében,
- fellebbezett a vádlott és a védő is, a bűnösség megállapítása miatt, felmentés végett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.586/2014/1-II. számú átiratában az ügyész fellebbezését annak indokaival együtt, azzal a módosítással tartotta fenn, hogy a vádlottal szemben az ítéltábla a vagyonek korbizást is alkalmazzon.

Eljárási szabálysértéseket észrevételezett, továbbá az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részleges megalapozatlanságát is. Álláspontja szerint az (1. sz. gazdasági társaság)-nál 2003. április

17. napjától 2016. december 31. napjáig terjedő időszakra általános forgalmi adó tekintetében az APEH (jelenleg NAV), miután észrevételezte, hogy adóhatósági határozat az iratok között nem található, ezért bizonyítás felvételére tett indítványt, melynek keretében az adóellenőrzés megállapításainak beszerzését indítványozta az adóhatóságtól.

Észrevételezte továbbá, hogy a törvényszék nem hivatkozott átfogóan az alkalmazott anyagi jogi törvényre, az 1978. évi IV. tv.-re.

A lefolytatott bizonyítás eredményeképpen a másodfokú bíróság tárgyalásán azonban már a vagyoneklobzásra vonatkozó indítványát nem tartotta fenn, azt azzal indokolta, hogy a kétszeres vagyongyarapodás-elvonásra a hatályos joggyakorlat szerint nem kerülhet sor.

A védő a fellebbezési tárgyaláson ugyancsak indokolta fellebbezésüket; álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részlegesen megalapozatlan, és az indokolási kötelezettségének sem tett teljes mértékben eleget. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének 7. oldalán szereplő vételi számlára nézve nem folytatott le bizonyítást az elsőfokú bíróság és (1. sz. tanú) feljegyzésben rögzített vallomásának törvénysértő felhasználását is sérelmezte. Álláspontja szerint - miután a másodfokú bíróság bizonyítást folytatott le - nincs akadálya a 2. sz. és a 3. sz. gazdasági társaságok tekintetében a bizonyítékok felülmérlegelésének, így álláspontja szerint jelentős mértékben csökken az adóhiány, ami ugyan a minősítést nem, de a bűnösségi körülményeket lényegesen érinti. Elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, másodsorban védencének felmentésére, harmadsorban az enyhítő körülmények túlsúlyára és jellegére figyelemmel a büntetés lényeges enyhítésére, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt azzal, hogy nézete szerint a mellékbüntetések indokolatlanok; ugyanakkor a pénzmellékbüntetés enyhítésére vagy mellőzésére nem tett indítványt. Kiemelt enyhítőként indítványozta értékelni az időmúlást.

Az ügyész viszonzálásában kifejtette, hogy a vád tárgyát képező fiktív számlák mögött valóban tényleges cselekmények voltak, de nem azon társaságok között, akikre vonatkoznak a számlák, ezért állapítandó meg a vádlott bűnössége.

A vádlott csatlakozott védőjéhez.

Kizárólag a pénzmellékbüntetés és a kapcsolódó rendelkezés mellőzését célzó fellebbviteli főügyészégi indítvány az alapos, a fellebbezések nem alaposak.

A törvényszék által megállapított tényállás kismértékben megalapozatlan [Be. 351. § (2) bekezdés b) pont 2. fordulata] mert a törvényszék nem teljes körűen állapította meg a tényállást, ami ahhoz is vezetett, hogy a fellebbviteli főügyesség az eredeti indítványában vagyoneklobzásra tett indítványt.

A másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyesség indítványára bizonyítás felvételét rendelte el a Be. 353. § (1) bekezdése alapján, és ennek érdekében a 353. § (2) bekezdése szerinti tárgyalást tűzött ki.

A bizonyítás felvétele körében a részleges megalapozatlanságot a Be. 352. § (1) bekezdés b) pont alapján a felvett bizonyítás alapján, a következő szerint küszöbölte ki, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (az elkövetéskor: APEH) megkeresésével beszerzett adattal történt kiegészítéssel:

A vádlott magatartásával az akkori APEH (megye megjelölése) Igazgatóságát (Település) tévesztette meg, így az elkövetés helye (Település).

A vádbeli időszakban 87.733.000.- forint adóhiányt eredményezett a megtévesztő magatartása, minek következtében 43.866.000.- forint adóbírsággal sújtották, és 37.705.000.- forint késedelmi pótlékban marasztalták.

Az elsőfokú bíróság által táblázatban foglalt adóhiányok helytelen összeadás folytán tévesen szerepelnek; azok összesen 68.352.800.- forintot tettek ki, a 2003. második negyedévétől 2005. második negyedévéig 52.689.600.- forinttal, 2006. első negyedévétől 2006. negyedik negyedévéig pedig 15.663.200.- forinttal csökkentette a vádlott az elbírált magatartásával az adóbevételt, általános forgalmi adónemben.

Kiegészítette a tényállást a vádlott fellebbezési tárgyaláson tett előadása alapján a másodfokú bíróság azzal, hogy a vádlott - a felszámolás miatt - ténylegesen nem vett részt az adóigazgatási eljárásban. Ami egészségi állapotát illeti, idegi kimerültségben, depresszióban és alvászavarban szenved, és legutóbb a Kecskeméti Törvényszék által helybenhagyott, a Kecskeméti Járásbíróság ítélete csődbüntett miatt 250 napi tétel - egy napi tétel 4.000.- forint - összesen 1.000.000.- forint pénzbüntetést szabott ki vele szemben. A vádlott útlevéllal rendelkezik.

Kiegészítette a tényállást azzal is a másodfokú bíróság, hogy nincs a vádlott kóros elmeállapotát megalapozó adat az ügyben.

Egyebekben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, az a most eszközölt kiegészítésekkel vált mindenben irányadóvá a felülbírálat számára.

Az elsőfokú bíróság a védelmi bizonyítási indítványokat helyes indokokkal vetette el, a másodfokú eljárás során előterjesztett azonos bizonyítási indítványokra is vonatkozik ez az indokolás.

A védelem által indítványozott, (1. sz. név), (2. sz. név) és (3. sz. név) tanúkenti kihallgatására vonatkozó védelmi indítványt a másodfokú bíróság sem tartotta indokoltnak; e tanúk vallomásától nem várható a megállapítottól eltérő tényállás. Ami pedig a védelemnek a **(4. sz. gazdasági társaság)** adóvizsgálatának eredményére vonatkozó indítványát illeti, az erre vonatkozó iratok egyfelől megtalálhatók az elsőfokú bíróság által beszerzett iratok között, másfelől az adóhatóságnak a **(4. sz. gazdasági társaság)** felé irányuló vizsgálata nem hatolt olyan mélységig, hogy releváns tényeket deríthetett volna fel a **(4. sz. gazdasági társaság)** és a vádlott közötti gazdasági kapcsolatra.

E tekintetben egyébként is irányadó, hogy a büntetőjogi felelősség önálló elbírálása az adócsalás - jelenleg költségvetési csalás - bűncselekményének elkövetése tekintetében a bíróság önálló hatáskörét biztosítja, a bíróság az adóhatóság jogerős határozatához sincs kötve (20/2007. BK. vélemény).

A védelemnek a törvényszék ítélete hatályon kívül helyezését célzó indítványa nem alapos; a bizonyítás felvételével a részleges megalapozatlanságot a másodfokú bíróság kiküszöbölte, ezáltal az ügyészségnek a vagyoneklobzást célzó indítványának visszavonására is sor került.

Ugyanakkor eljárási szabálysértés valósult meg azzal, hogy 2. sz. és 3. sz. tanúkat első kihallgatásuk alkalmával nem figyelmeztette a törvényszék az ún. relatív mentesség jogára (önvadra kötelezés tilalma), ám utóbbi tanú esetében ezt következő kihallgatásával már kiküszöbölte.

A másodfokú bíróság ugyanakkor nem rekesztette ki e két tanú teljes vallomását a bizonyítékok

köréből, mert az általuk előadottak nem tartalmaztak önvádolást, saját magukra nem tettek terhelő vallomást, így tanúvallomásuk tartalma bizonyítékként volt értékelhető.

Nem ez a helyzet viszont **1. sz.** tanú vallomása tekintetében. Az iratokból megállapíthatóan e tanú a szándékot kihallgatásakor (ország megjelölése)-ban tartózkodott, a nyomozó hatóság tagja őt telefonon kérdezte meg bizonyítandó tényről.

Ebben a körben a törvényszék figyelmen kívül hagyta a Be. 168. § (1) bekezdésében foglaltakat; nevezetesen, a tanúk kihallgatásáról jelentés nem is készíthető, nem hogy felhasználható lenne, ezt pedig nem lehet megkerülni jelentésnek nem nevezett, hanem feljegyzésként megjelölt okirat készítésével sem. Ezért a másodfokú bíróság **1. sz.** tanú vallomásáról készült feljegyzést kirekesztette a bizonyítékok köréből. Ezáltal azonban nem vált megalapozottá a tanúval érintett tényállás, mert e körben a törvényszék más úton, további bizonyítékokkal, de megalapozottan jutott el tényállás megállapításáig.

Egyebekben a hatályon kívül helyezést, illetve a vádlott felmentését célzó fellebbezéseket a másodfokú bíróság kizárólag a bizonyítékok mérlegelésére irányulóaknak tekintette. A már felhívott törvényhely szerint pedig csak annyiban értékelhette másként a bizonyítékokat a másodfokú bíróság, amennyiben arra nézve bizonyítást vett fel. Miután a bizonyítás kizárólag az adóhiányra és vonzataira vonatkozott, így a védelem által hivatkozott, eltérő tényállás megállapítását célzó védelmi indítvány teljesítésére nem volt lehetőség. Irányadó abban ugyanis a törvényen alapuló ítélkezési gyakorlat, hogy az egyebekben megalapozott első fokú tényállás esetén nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok ekörben eltérő értékelésére a felülbírálat során, mert az a felülbírálati kötöttség megkerülését jelentené.

A törvényszék az immár teljes körben megalapozott tényállás alapján is mindenben helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és a bűncselekmények minősítése is törvényes. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem valamennyi bűncselekmény esetén hivatkozott az 1978. évi IV. tv.-re, mint az elkövetéskori Büntető törvénykönyvre, ezért az kiegészítésre szorul. Mindazonáltal helyesen értékelte akként az elsőfokú bíróság az alkalmazandó törvényt, hogy a fő szabály szerinti, elkövetéskori az irányadó [Btk.(1) és (2) bekezdései].

A bűnösségi körülmények sem szorultak lényeges módosításra, az időmúlásnak azonban a másodfokú bíróság is komolyabb jelentőséget tulajdonított annak ellenére, hogy a vádlott nem mutatott együttműködési készséget a bűnüldöző hatósággal, majd később a bírósággal sem. Ez azonban az időmúlás objektív tényén nem változtat, annak hosszabb voltát alapul véve ítélte úgy az ítéletábra, hogy a kiszabott fő- és mellékbüntetések arányosak, a szabadságvesztés nem súlyos, de nem is enyhe, enyhítésére, de súlyosítására sem látott indokot.

A pénzmellékbüntetés alkalmazásának törvényi feltétele hiányzott; a vádlottnak nincs megfelelő kereste, jövedelme, vagyona, ami lehetővé tenné ennek alkalmazását, ezért annak mellőzése volt szükséges.

Ami a foglalkozástól eltiltás hatálya, az elkövetéskor hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény III. Fejezetének 1. Címére vonatkozó, a gazdasági társaság felépítését taglaló törvényi rendelkezés volt az irányadó. E törvény 21. § (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaság ügyvezetését a társaság vezető tisztségviselői látják el.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott ilyen minőségben, vezető tisztségviselőként követte el a

bűncselekményeket, így ilyen minőségben ellátható foglalkozásától eltiltás volt az indokolt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság által hozott ítéleti rendelkezések mindenben megfeleltek a törvénynek.

Ez alól kivétel annak a rendelkezésnek a figyelmen kívül hagyása, mely szerint az ítéletben meg kell határozni - az 1978. évi IV. tv. alkalmazása esetén is - a feltételes szabadságra bocsáthatóság feltételét, ezért a másodfokú bíróság ezzel a rendelkezéssel a törvényszék ítéletét kiegészítette.

A kifejtettekből következik, hogy a védelmi fellebbezések nem bizonyultak alaposaknak, a fellebbviteli főügyészség módosított fellebbezése viszont igen - mégpedig a vádlott javára - ezért az ítélőtábla a törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a már írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 386. §-a zárja ki.

Szeged, 2015. június 26.

Dr. Harangozó Attila s.k.. Katona Tibor s.k.. Hegedűs István s.k.

a tanács elnöke

a tanács tagja, előadó

a tanács tagja

A Szegedi Ítélőtábla Bf.III.1/2015/13. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 6.B.294/2012/87. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része, a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2015. június 26.

Dr. Harangozó Attila s.k.

a tanács elnöke